

KARADENİZ EKONOMİK İŞBİRLİĞİ PARLAMENTER ASAMBLESİ
KEİPA

ULUSLARARASI SEKRETERYA

Doc.: GA51/EC50/REC161/18/tr

TAVSİYE KARARI 161/2018 *
"KEİ Üye Devletlerindeki Dijital Ekonominin Gelişim Beklentileri"

1. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA), günümüzde, küresel ekonominin gelişiminin, ekonomiyle alakalı bilgi ve iletişim teknolojilerindeki (ICT) yeniliklerin kapsamlı ekonomik büyüme ve gelişmenin temel saiklerinden biri olduğunu vurgulamaktadır. Yeni teknolojilerin sosyo-politik ve ekonomik boyutlardaki tüm yansımalarıyla entegrasyonu uluslararası ekonominin yeni bir sektörü olan dijital ekonomiyi oluşturmaktadır.
2. KEİPA, dijital ekonominin hızla gelişerek yeniliklerin uygulamaya konmasını ve bunların ekonominin diğer sektörlerinde de geniş bir biçimde uygulama bulmasını sağladığını vurgulamaktadır. Dijital ekonomi, küresel ekonomik büyümede önemli bir etken olmakta ve ekonomik kalkınmayı hızlandırma, sanayi sektöründe verimliliği ve üretkenliği artırma, yeni pazar ve sektörler oluşturma, kapsamlı ve sürdürülebilir büyümeyi sağlama bağlamında önemli bir rol oynamaktadır. Dijital ekonomi yalnızca e-ticaret ve hizmetlerle sınırlı değildir. Sağlık, eğitim, sosyal husular gibi başka alanları da etkilemektedir.
3. KEİPA dijital ekonominin etkin bir biçimde işleyişi için uygun yapılanmaların ve mevzuatın oluşturulmasının; devletin, ulusal iş camiasının ve sivil toplumun katılımıyla dijital ekonomi kurumlarının geliştirilmesinin; ve ulusal ekonomik yapıyla varlık yönetim sisteminin nitel dönüşümü yoluyla ulusal ekonominin hızlı büyümesini sağlamanın elzem olduğuna inanmaktadır.

* 28 Haziran 2018 tarihli Asamble müzakereleri (Bkz.: Doc.: GA51/EC50/REP/18, Ekonomi, Ticaret, Teknoloji ve Çevre İşleri Komisyonu'nun 28 Mart 2018 tarihinde Bükreş'te müzakere edilen "KEİ Üye Devletlerindeki Dijital Ekonominin Gelişim Beklentileri" konulu Raporu. Raportör: Sn. Sofia Vultepsi - Yunanistan)

Asamble tarafından 20 Haziran 2018 tarihinde Tirana'da onaylanan Metin.

4. KEİPA, dijital ekonomi açısından anahtar bir konsept olan e-devletin oluşturulması ve geliştirilmesine büyük önem vermektedir. E-devletin uygulamaya alınması, insanların yaşam kalitesini artırmaya, kamu yönetiminin etkinlik seviyesini yükseltmeye, bütçe harcamalarını azaltmaya, bilgi teknolojisinin uygulanması yoluyla sivil toplum inisiyatifleri ve girişimcilik aktivitelerini geliştirmeye yönelik bir çabadır. E-devlet aynı zamanda vatandaşlara, işletmelere, devletin çeşitli kurumlarına ve kamu görevlilerine bilgi ve kamu hizmetleri sunarak bu çerçevede devletle başvuru sahibi arasındaki kişisel etkileşimi asgari düzeyde tutmayı ve bilgi teknolojilerinden azami ölçüde yararlanmayı da mümkün kılmaktadır.
5. KEİPA, çağdaş dünyada dijital teknolojilerin gelişim oranının, ülke ve ekonomik birliklerin rekabet gücünü belirleyici rolünün altını çizmektedir. Dijital ekonomiye geçiş süreci KEİ'nin gözünde ekonomik büyümenin temel saiklerindedir. Son yıllarda KEİ üyesi devletlerde dijital gelişimin birçok alanında somut gelişmeler kaydedilmiştir.
6. Asamble, özel sektörün dijital ekonominin geliştirilmesinin yanında rekabetçi serbest piyasaları canlandıran olumlu ve şeffaf hukuki ve siyasi ortamı ve düzenleyici çerçeveyi oluşturma bağlamındaki mühim rolünü de kabul etmektedir. Ayrıca yeni teknolojilerin piyasaya girişine hız veren dijital ekonomi alanında rekabet ve tüketicilerin korunması kanunlarının da gerekliliğini kabul etmektedir.
7. Aynı zamanda KEİPA, kişisel verilerin gizliliği ve korunmasını sağlamaya yönelik çerçeveye ve fikri mülkiyet haklarına saygı gösterilmesinin şart olduğunu, zira bunların dijital ekonomide güven tesis etmede önemli olduğunu vurgulamaktadır.
8. **Bu sebeple Asamble**, KEİ üyesi devletlerin parlamentolarına ve hükümetlerine aşağıdaki hususları önermektedir:
 - i. Karadeniz bölgesinde dijital ekonominin geliştirilmesini teşvik eden kanun ve yönetmeliklere yaklaşım konusunda uyumu tesis edecek politikaların oluşturulmasını *teşvik etmek*;
 - ii. Kurumlara ve vatandaşlara verilen kamu hizmetlerinin kalite ve erişilebilirliğini artırmak, prosedürleri kısaltarak daha az zaman almalarını sağlamak, vatandaşlar ve kuruluşlar açısından kamu hizmetlerinin idari maliyetini kısmak, ve vatandaşlara verilen hizmetlere yönelik tek örnek standartları geliştirmek amacıyla e-devletin oluşturulması ve geliştirilmesine *özen göstermek*;
 - iii. Kullanıcılar, geliştiriciler ve hizmet sağlayıcılarla diyalog çerçevesinde dijital ekonomi alanında kural koyucu edimlerin benimsenmesine *hız vermek*;
 - iv. Dijital ekonominin gelişmesi bağlamında ilişkileri düzenlemeye yönelik kapsamlı bir yasal çerçeve *oluşturmak*;
 - v. Teknoloji geliştirme ve entegrasyon konularının yanı sıra "büyük veri" analizi ve tahminler, ve yeni yönetim metotlarının uygulamaya konması da dâhil olmak üzere yeni nesil ekonominin gelişimine yönelik millî programları *şekillendirmek*;
 - vi. Dijital ekonomide tüm kamu ve özel sektör paydaşlarını kapsar mahiyette açık, şeffaf ve kapsamlı önlemleri *değerlendirerek uygulamak*;

- vii. Teknoloji ürünlerine ve hizmetlerine yönelik uluslararası standartların geliştirilmesi ve uygulanmasına *destek vermek*;
- viii. Tüketici haklarını koruma alanında işbirliğini *geliştirmek* ve ihtilafların halline yönelik yaklaşımlar geliştirmek, tüketicilere ulusal mevzuat kapsamında elektronik ticaretin kendine has niteliklerine uygun fırsatlar sağlamak;
- ix. İlk ve orta öğretim sisteminin yanı sıra ve örgün eğitim dışında da teknoloji kullanımını *teşvik etmek*;
- x. Küçük ve orta ölçekli işletmeleri, (KOBİ) inovasyonu geliştirme, rekabet gücünü artırma ve piyasaya erişimde yeni kanallar oluşturmaya yönelik olarak bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma bağlamında destekleyen politikaları *geliştirmek*;
- xi. KOBİ operasyonlarının dijitalleştirilmesi için gereken erişilebilir dijital altyapıların tesisini *kolaylaştırmak*;
- xii. Araştırmayı, geliştirmeyi, inovasyonu ve dijital ekonomi yatırımlarını destekleyen çerçeve konseptlerini geliştiren bir iş ortamını oluşturmaya yönelik *tedbirler almak*;
- xiii. Bilimsel kuruluşlar ve teknoloji şirketlerinin katılımıyla ortaklaşa gerçekleştirilen projelerin uygulanması ve inovasyonu canlandırmak adına KEİ bölgesindeki ülkelerin teknolojik altyapıları arasındaki bağlantıları kurmak için gereken desteği *sağlamak*;
- xiv. Bölge ülkelerinde önde gelen eğitim merkezleri arasında eğitim deneyimlerinin paylaşılmasını, ortaklaşa eğitim programlarının ve yüksek teknoloji alanındaki uzmanları eğitmeye yönelik seminerlerin düzenlenmesini *teşvik etmek*;
- xv. Bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısına (ICT) ve ICT kullanımı alanına yatırıma yönelik sosyal fonlarla özel sermaye ve ticari yatırım fonlarını kapsayan kamu projelerinin uygulanmasına *destek vermek*.

10. Asamble, KEİ Dışişleri Bakanları Konseyini bu Tavsiye Kararını değerlendirmeye davet etmektedir.